

Sygn. akt I ACz 397/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gawinek
Sędziowie:	SA Tomasz Żelazowski (spr.) SSO (del.) Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa z powództwa K. S.

przeciwko H. S.

o rozwód

na skutek zażalenia powoda na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Szczecinie z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt XRC 50/16

p o s t a n a w i a:

odrzuć zażalenie.

Tomasz Żelazowski Małgorzata Gawinek Krzysztof Górski

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 25 lutego 2016 roku Przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Szczecinie zwrócił pozew K. S. przeciwko H. S. o rozwód.

W uzasadnieniu wskazano, że na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. zarządzono zwrot pozwu, gdyż powód mimo prawidłowego wezwania doręczonego skutecznie wobec podwójnego awizowania przesyłki w dniu 3 lutego 2016 r. w określonym terminie nie uiścił opłaty stałej od pozwu oraz nie wskazał prawidłowego swego numeru PESEL.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wywiódł powód, który wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Do zażalenia skarżący dołączył pozew wraz z jego odpisem. W uzasadnieniu wskazał, że ani on, ani też żaden z domowników nie otrzymał jakiegokolwiek awiza. Nie było ono też umieszczone w skrzynce pocztowej. O kierowaniu do niego pism dowiedział się dopiero z treści zarządzenia w przedmiocie zwrotu pozwu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda podlegało odrzuceniu jako spóźnione.

Zgodnie z treścią art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. Sąd I instancji odrzuca zażalenie, które zostało wniesione po upływie przepisanego terminu. Jeśli powyższego zaniecha, Sąd II instancji na podstawie art. 373 zd. 1 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c., zobligowany jest takie zażalenie odrzucić.

W świetle art. 394 § 2 k.p.c., termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie - od ogłoszenia postanowienia. Przepisy dotyczące postanowień stosuje się odpowiednio do zarządzeń przewodniczącego (art. 362 k.p.c.). Wskazany w art. 394 § 2 k.p.c. termin ma charakter ustawowego terminu prekluzyjnego. Oznacza to, po pierwsze, że termin ten nie może być w żaden sposób modyfikowany ani przez strony, ani przez sąd, w szczególności wskutek przyjęcia iż jego bieg rozpoczął się w innym dniu niż miało miejsce jedno ze wskazanych w nim zdarzeń - doręczenie odpisu postanowienia bądź jego ogłoszenie na rozprawie. Brak takiej możliwości sygnalizował Sąd Najwyższy chociażby w postanowieniu z dnia 26 sierpnia 2004 r. (sygn. akt V CZ 84/04). Po drugie, upływ tego terminu sąd jest obowiązany wziąć pod uwagę z urzędu, co z kolei powinno prowadzić do skutku procesowego w postaci wydania postanowienia o odrzuceniu zażalenia na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Istotnie jednak, wskazany termin z art. 394 § 2 k.p.c. jest równocześnie terminem procesowym, co z kolei prowadzi do przyjęcia, iż nie ma przeszkód do złożenia wniosku o jego przywrócenie na zasadach określonych w art. 168-169 k.p.c., wśród których podstawową przesłankę stanowi brak winy w uchybieniu terminu do dokonania określonej czynności procesowej. Przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest możliwe wyłącznie na wniosek strony, która w związku z tym musi być świadoma faktu, iż w rzeczywistości uchybiła terminowi do dokonania przedmiotowej czynności i dopiero chcąc uchylić się od skutków procesowych takiego uchybienia podnosi okoliczności, które mają uprawdopodobnić brak jej winy. Wymóg taki stanowi podstawę ugruntowanego w orzecznictwie poglądu, wedle którego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia wzajemnie się wyklucza z zażaleniem na postanowienie o odrzuceniu zażalenia wniesionego z uchybieniem terminu. Zażalenie na postanowienie o odrzuceniu środka zaskarżenia opiera się bowiem na założeniu, że został on wniesiony w terminie, natomiast wniosek o przywróceniu terminu wręcz przeciwnie - zakłada, że termin upłynął (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 1999 r., sygn. akt I CKN 1118/98).

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że pismo strony powodowej zatytułowane „zażalenie powoda na zarządzenie o zwrocie pozwu”, zostało nadane w placówce pocztowej w dniu 17 marca 2016 r. (k. 21v), a więc już po upływie terminu przewidzianego do wniesienia zażalenia, który upłynął z końcem dnia 15 marca 2016 r. Odpis zarządzenia w przedmiocie zwrotu pozwu został bowiem powodowi doręczony w dniu 8 marca 2016 r., co wynika wprost ze zwrotnego poświadczenia odbioru przesyłki (karta Również z treści tego pisma wynika, że skarżący zamierza wnieść zażalenie gdyż posługuje się podstawą prawną w postaci art. 394 § 1 pkt 1 k.p.c. i wskazuje że zaskarża zarządzenie przewodniczącego. Należy jednak zauważyć, że Sąd Okręgowy, mając na uwadze okoliczność, że termin określony w art. 394 § 2 k.p.c. do wniesienia zażalenia już upłynął, powinien był również dostrzec w treści tego pisma elementy wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia i wezwać do wyjaśnienia przez stronę czy może pismo to należy traktować jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia. Okoliczność ta nie zmienia faktu, że zażalenie strony pozwanej zostało wniesione po upływie przepisanego terminu w związku z czym Sąd Odwoławczy musiał odrzucić je na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. 397 § 2 k.p.c.

Zwrócić należy również uwagę na relację jaka zachodzi pomiędzy wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia a prawomocnym jego odrzuceniem, na którą trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 listopada 2005 r. (sygn. akt I CZ 130/05), rozstrzygając w przedmiocie apelacji, cyt.: „Swoista zależność pomiędzy zażaleniem na odrzucenie apelacji a wnioskiem o przywrócenie terminu w tym się wyraża, iż termin do złożenia wniosku otwiera się dopiero po tym, jak się okaże, iż podstawa odrzucenia apelacji istniała”. W tym kontekście należy podkreślić, że odrzucenie na chwilę obecną zażalenia strony powodowej nie pozbawia jej możliwości prawa do obrony własnych interesów w sprawie.

Marginalnie należy również zauważyć, że zwrot pozwu nie uniemożliwia stronie ponownego wniesienia sprawy do sądu, jeżeli uczyni to w sposób odpowiadający wymogom formalnym.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. 397 § 2 k.p.c.

Tomasz Żelazowski Małgorzata Gawinek Krzysztof Górski